

Biografia detenției lui Alexei Marinat (jurnalul recluziunii *Călătorii în jurul omului*)

Svetlana Melnic

Asemenea altor narațiuni confesive în care reverberează trauma personală, jurnalul recluziunii lui Alexei Marinat își confirmă autoritatea prin evocarea autentică a experienței detenției. Urmând instaurarea regimului comunist în Basarabia de după 1940, memorialistul basarabean refuză să se ralieze dictaturii sovietice, suferind umilință profesională și persecuție politică. Acceptarea dictaturii comuniste este inacceptabilă pentru diaristul ambițios, condamnat ulterior la zece ani de închisoare în lagărele de reeducare ale Gulagului. Biografia autorului, măcinată de bestiala mașină de tortură comunistă, îmbracă veșmintele memoriei în lucrarea *Călătorii în jurul omului*. Cabalistica limită dintre ficțiune și (auto)biografie reprezintă elementul dominant în literatura memorialistică a lui Alexei Marinat, care pretinde să documenteze, mai degrabă, decât să reprezinte pur și simplu, aspecte ale experienței închisorii.

Având în vedere natura mărturiilor de detenție, acest studiu își propune să examineze biografia carcerală a diaristului basarabean, experiența Gulagului, în toată complexitatea sa, întrucât studiul autobiografic oferă o exigență istorică valoroasă în condițiile cunoașterii crimelor regimului sovietic al torturii. Pentru a-și întări argumentul, această cercetare va încerca să examineze modul de adoptare a conștiinței revoluționare basarabene, confirmând că memoriile lui Alexei Marinat reprezintă o continuitate, o punte autobiografică dintre reprezentările neliniștii revoluționare individuale și atrocitățile guvernării regimului de tortură comunistă.

Înregistrarea unei autobiografii poate fi considerată drept un simplu și veritabil act de scriere. Ce ar putea fi mai ușor decât să angajezi propriul „eu” în calitate de protagonist al lucrării? Dar chiar și această afirmație fundamentală a autonomiei subiective este plină de ambiguități, înainte de actul transmiterii experienței trăite în memorie, memoria în cuvânt scris, cuvântul scris în lectură și relectură. Natura acestei subiectivități se află în miezul întrebării clasice de care este mereu preocupată autobiografia: *cine mărturisește?*, ceea ce nu înseamnă *cine folosește stiloul?* *Ci, care este natura eului narat și cum se raportează acest eu la scriitor?*. Am propune să retractăm întrebarea și să modificăm vocea de la activ la pasiv sau reflexiv, cu referință

nu la *cine mărturisește?*, ci, mai degrabă, *cum se mărturisește?* sau *cum vorbește eul însuși?* Autobiografia, în condiția sa fundamentală, poate fi văzută ca produsul final al unei serii de evadări și deturnări: prezentul devine trecut chiar și atunci când discutăm; trecutul paralizează și este conservat în mod iluzoriu, nesigur, ca memorie; memoria, în alambicul imaginației, este transformată în simboluri negre pe o pagină albă și apoi dispare la rândul său. La fiecare etapă, referentul este pierdut, după ce a fost transformat într-un mediu nou. Chiar și reflexivul pronumelui *eu* în momentul scrierii nu mai are un omolog în lumea reală. Aceasta, am putea spune, este o caracteristică definitorie în destinul unei autobiografii. „Critica modernă a căutat să determine, de multe decenii pe *altul* în *eul* care enunță: e timpul să caute, acum, *eul* care se deghizează în *altul*, implicația *fragmentului autobiografic*, de care vorbește Valéry, în structura teoriei”, susține Eugen Simion¹. Pentru o autoreferință explicită a narațiunii autobiografice în sine, așa precum notează și Jean Starobinski descriind relația *autor-narator-personaj*, observăm că și în cazul jurnalului intim „cele trei instanțe narrative coincid: autorul este totuna cu cel care povestește și se identifică, în egală măsură, cu acela despre care se vorbește”².

În centrul proiectului autobiografic se află imposibilitatea inerentă de a oferi acces direct la ceea ce numim *trecut*, pentru că nu există *experiențe* sau *amintiri* puse în pagină, există doar cuvinte. Cu toate acestea, în ciuda acestei distincții, se pare că *exilul* ar putea să servească drept instrument de verificare în studiului retoricii autobiografice, o retorică din care acesta a fost ostracizat atât de mult. Ca gen, autobiografia este în mod excepțional construită pentru descrierea, exprimarea și remedierea stărilor de evadare și de înstrăinare. Autobiografia absoarbe dinamica exilului pe mai multe nivele. Prin prisma accepțiunii literare, mai ales în epoca modernă, autobiograficul înfățișează adesea o narațiune despre *înstrăinarea* geografică și lingvistică. Nu întâmplător autorul Thomas Pavel conferă o substanță metaforică noțiunii de *exil*, constatând că acesta „poate fi echivalat mai multor fenomene, mai ales sentimentului alienant al ființei umane, a experienței de neapartenență structurală în lume... exilul este o subspecie a unei noțiuni mai generale de mobilitate umană în spațiul geografic și politic”³. La nivel metaforic, fiecare autobiografie constituie exteriorizarea unei *căderi*, descriind modul în care timpul *a evacuat* individul din trecut, dintr-o stare exorbitant de opresivă și apăsătoare, în cazul memoriilor și jurnalelor de reclusiune, într-o stare de cunoaștere indezirabilă și dureroasă. La nivel ontologic, autobiografia separă narațiunea de înfățișarea sinelui și sinele înfățișat. De

---

¹ Eugen Simion, *Genurile biograficului*, vol. I, București, 2008, p. 14.

² *Ibidem*, p. 17.

³ Thomas Pavel, *Exile as Romance and as Tragedy*, în „Poetics Today”, vol. 17, nr. 3, *Creativity and Exile: European/American Perspectives I*, 1996, p. 306.

asemenea, la nivel narativ, neliniștea exilului și revenirea acasă sunt adoptate chiar în limbajul genului autobiografic. Într-adevăr, atât de intrinsecă este această mișcare în retorica sa, încât se poate spune că autobiografia, în general, ia naștere în spațiul exilului, un spațiu al ostracizării și revenirii, pierderii și recuperării, înstrăinării și înrădăcinării. Actul autobiografic este, în esență, un gest recuperator, atât elegiac cât și compensatoriu. Acest fapt este evident în biografia lui Alexei Marinat, consemnată în jurnalele și memoriile detenției, care a reprezentat începutul luptei pentru identitate și a oferit o legătură între perioade istorice de răscruce, o mai bună înțelegere a modului în care s-ar putea integra o mișcare anticomunistă percepută la origini, o legătură retorică între condiția opresivă a individului și o abordare însemnată în promovarea politicii sovietice ambigue, într-un timp în care mulți nu au crezut în atingerea acestei misiuni de eliberare.

Textul autobiografic reprezintă un mijloc de autoevaluare și auto-explorare a autorului, acesta creează condiția în care intangibilitățile exprimării scrise pot, într-un sens subiectiv, să echilibreze pierderile concrete impuse de timp, urmărit în contextul statutului memoriilor și jurnalului intim, unde „între momentul trăirii și momentul scrierii este o mai mare sau mai mică distanță. Suficient timp pentru ca memoria să deformeze faptele. Jurnalul este scris sub impresia evenimentului, memorialul este o istorie întâmplată cu mult timp în urmă, notată în alt timp și cu altă stare de spirit. A cui viziune este, în acest caz, esențială? Pe cine citim? Pe cel care a trăit o copilărie foarte îndepărtată sau pe cel care o reinventează la bătrânețe în aceste pagini nostalgice?”⁴. Convenția exilului, care urmărește oarecum dinamica acestui efort compensatoriu, poate fi studiată din perspectiva teoriei renumitului lingvist Roman Jakobson, conform căruia *existența ca trăire* poate fi plasată pe axa sintagmatică, axa secvenței, a perindării, a combinației, a metonimiei și *existența ca memorie*, deplasarea retrospectivă în istorie (în cazul memorialistului Marinat – recrearea imaginii sinelui prin sfidarea imaginilor de control pe care le-a confruntat zilnic), eventual plasată pe axa paradigmatică, axa simultaneității, a substituției, a metaforei. Retorica ficțiunii reproduce acea liniaritate și circularitate, secvențialitate și simultaneitate care se află într-o dialectică continuă. În mod cert, dialectica dintre sintagmatică și paradigmatică este o caracteristică definitorie a întregului limbaj literar, care are, totuși, o relevanță specială în cazul autobiografiei, preocupată de explorarea relației dintre secvențialitatea vieții trăite și simultaneitatea memoriei, mai ales în cazul biografiei exilului. Aceasta din urmă urmărește realizarea misiunii de reprezentare, explorează aspecte complexe ale conștientizării timpului, ale sinelui și memoriei, și ale practicii artistice. Discursul autobiografic declanșează procesele de fragmentare și de reintegrare, care se află, de

---

⁴ Eugen Simion, *op. cit.*, p. 19.

fapt, în miezul efortului autobiografic, pentru că „toți diariștii care știu să observe și știu să scrie viața sau să se scrie pe ei: nevoind, în chip programatic, să facă literatură, ei reușesc să impună o literatură autentică tocmai prin fragmentarismul și subiectivitatea ei”⁵, în cuvintele lui Eugen Simion.

Marcate de traume sociale și culturale fără precedent, biografiile secolului trecut constituie rezultatul dezrădăcinării forțate și prezintă caracteristici similare pentru mulți martori ai exilului. Autorii exilului sunt, în majoritatea cazurilor, multilingvi, indivizi „detașați” din punct de vedere geografic și intelectual. Un anume martor al exilului forțat este și Alexei Marinat, care a experimentat, pentru prima dată, fermentația artistică după trauma celui de-Al Doilea Război Mondial, memoriile autorului purtând amprenta inconfundabilă a acestor experiențe dureroase: „Anii ’40 apar ca un interludiu, un *gap*, o prăpastie între «lumea care moare și lumea care se luptă să se nască», o lume bastardă în care nu mai este loc pentru actul literar, dar, totodată, acesta rămâne o strategie unică de refugiu în fața terorii războiului”⁶. Diaristul Marinat se angajează în căutarea dificilă a unui limbaj care păstrează integritatea cuvântului, oferind formula haosului societății moderne, dominate de regimul opresiv comunist. Autorul recurge la mijloace retorice pentru a reprezenta sentimentul predominant al crizei și fragmentării în epoca modernă, preocupările sale sociale, etice, revoluționare, politice și bineînțele lingvistice, întrucât, originar din satul Valea Hoțului (în prezent Dolynske, regiunea Odessa, Ucraina), nu posedă cunoștințe suficiente de limbă română: „Vreau să mă apuc de toate odată: și de literatură, și de istorie, și de limbă. Îmi vine să lucrez mult asupra limbii”⁷.

Prin racordarea vieții personale la experiența închisorii, diaristul Alexei Marinat consemnează valori și convenții consistente care guvernează jurnalul său intim critic la adresa regimului sovietic, „unicele notații zilnice din poate cea mai neagră perioadă a Basarabiei, reintrată sub teroarea stalinistă, căreia i se adaugă o foamete cumplită provocată artificial de același regim”⁸. „Călătorii în jurul omului” (2004), pentru care a obținut Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova, atrage cititorul prin patrimoniul autobiografic ca literatură de rezistență politică și luptă anticomunistă și debutează cu consemnarea unor fragmente din jurnalele intime, recuperate mult mai târziu din arhivele organelor de securitate, abia după reabilitarea politică a autorului. Diaristul publică primele fragmente ale jurnalului în revista „Nistru” (nr. 3 din 1988), pentru ca ulterior, în 1991, să iasă de sub tipar eminentele *Scrieri alese* care vor cuprinde descrieri ale perioadei sovietice comuniste din însemnările intime ale

---

⁵ Idem, *Ficțiunea jurnalului intim. Diarismul românesc*, București, 2001, p. 392.

⁶ Andrei Simuț, *Literatura traumei*, Cluj-Napoca, 2007, p. 9.

⁷ Alexei Marinat, *Eu și lumea: proză documentară*, Chișinău, 2017, p. 20.

⁸ *Ibidem* (Prefața lui Eugen Lungu).

autorului. *Călătorii în jurul omului* va înregistra itinerariul fostului deținut intelectual care nu a acceptat înregimentarea. Lucrarea reprezintă o ediție revăzută a jurnalului său intim, acel jurnal început în 1946 pentru care este deportat în lagărele de reeducare ale Gulagului.

Cercetând un proiect autobiografic din perspectiva existenței ca trăire și memorie determină o analiză a relației dintre viață și narațiunea acelei vieți, dintre trecerea „dinafară” prin timp și deplasarea „înapoi” în memorie și text. Alexei Marinat confirmă că jurnalul detenției din Gulag îl determină să-și reamintească experiența anterioară, să suprapună și să reprezinte memoriile, pentru că adevărul său nu se regăsește atât în experiența trăită, în realitatea trecătoare și instabilă, ci în pactul cu sine și istoria, puterea sa de a evoca aura senzuală a acelei amintiri, căutarea unei integrități pierdute în mișcarea fundamentală a existenței. Afirmatia diaristului anunță că proiectul său autobiografic nu este unul doar reflexiv, ci și iterativ: „...de ce încep eu iarăși acest jurnal pentru care am avut de pățimit? ... Ce fel de încercare a fost și aceea de la 16 octombrie 1950, când am început să scriu «Jurnalul Naturii» stând în lagăr, în Siberia? Îmi amintesc cum a fost și ziua aceea: căzuse zăpadă mare! Și eu mi-am zis că numai atâta am să fac: am să descriu ce se întâmplă cu Natura, cum plouă, cum ninge... Apoi am început să ascund sub acea zăpadă o biografie a unui om, o soartă, un vârtej al epocii...”⁹.

Copilăria autorului este marcată de suferințele cumplite ale foametei organizate, în perioada când colectivizarea forțată a determinat familia Marinat să părăsească casa în plină iarnă. Marea teroare din 1937 a lăsat familia fără tată, acesta fiind arestat și exilat de către autoritățile bolșevice. Reverberațiile acestor suferințe sunt sesizate în structura și retorica textului autobiografic. Jurnalul exilului reușește să completeze imaginea unui infern al cadrului opresiv personal: „au venit într-o noapte și au luat-o... Dimineață, când ne-am trezit – nu este mama... Am întrebat de vecini – toți ne priveau cu spaimă. Unii ne sfătuiau să nu spunem la nimeni... Seara ne adunăm pe cuptor, ne lipim unul de altul, povestim povești cu bandiți, cu lupi, cu balauri de la NKVD care fură oameni, vin noaptea și-i iau fără nici un zgomot...”¹⁰. Preocuparea diaristului Marinat este aceea de a reconstrui trecutul ca memorie în toată complexitatea acesteia, să se apropie cât mai mult de intimitatea autobiografiei în procesul dureros de condensare și recuperare a amănuntelor chinuitoare. În căutarea enunțului potrivit, autorul se identifică cu istoricul sau sociologul, abordând trecutul prin expansiuni în timp și spațiu, prin dovezi textuale și grafice, arta memorialistului fiind aceea de a da iluzia autenticității pentru că „în narațiunea memorialistică *autorul* încheie un

---

⁹ Alexei Marinat, *Călătorii în jurul omului*, Chișinău, 2017, p. 120.

¹⁰ *Ibidem*, p. 190.

pact autobiografic și istoric... El operează cu date controlabile și povestește o viață trăită, nu imaginată... De altfel, istoria se estompează cu vremea și rămâne doar reprezentarea ei... Mai interesant în memorialistică este personajul ei, cel despre care se vorbește. O caracteristică a lui ar ține de faptul că el nu vine singur, cum s-a zis, în narațiune: vine mereu însoțit de evenimente, de întâmplări din afara existenței lui, vine, pe scurt, însoțit de *istorie*. De modul în care prezintă faptele istoriei depinde credibilitatea lui ca martor și credibilitatea lui ca personaj într-o narațiune care vrea să pună istoria într-o poveste și, repetăm, să transforme o viață într-un destin”¹¹.

Legătura empatică a recluziunii individuale cu memoria și istoria colectivă este esențială pentru dimensiunea biografiei detenției, de aceea se află în miezul narațiunii. Propria experiență opresivă nu este citită izolat de cea a comunității, biografia autorului Alexei Marinat consemnând starea societății din Basarabia comunistă: „M-am reținut la Universitate să împart pâinea «comercială» de care eram responsabil. Unii fură, iar alții trebuie să răspundă! Dar fură, nu glumă, de la mic la mare. Mă mir, cum se mai ține țara pe picioare?... Astăzi mi s-a povestit cum pregătesc oamenii mâncare în satele Moldovei. Dezgroapă mormintele de animale, scot oasele. Le taie în bucăți mai mici, le macină și le fierb cu sare. Felul doi: crupe fierte, făcute din hlujeni de păpuși. Taie încălțăminte, opincile, în bucăți mai mici, și le fierb. Taie copaci, fac rumeguș și îl fierb...”¹². După ce se înscrie la universitate, Alexei Marinat este suspectat de difuzarea unor mesaje antisovietice. Perchezițiile serviciilor securității găsesc jurnalul intim *Eu și lumea*, pentru care autorul va petrece aproape opt ani de exil în lagărele Gulagului. Coagulându-și atenția asupra experienței exilului, Alexei Marinat evită modul convențional de a pune accentul determinant pe individualul *eu* și percepe genul (auto)biografic ca o modalitate de a-și condensa atenția asupra unor aspecte importante pentru comunitatea captivă în ansamblu. Multe lucruri sunt în joc pentru diarist în acest proces, urmărirea consemnărilor diacronice, controlul asupra imaginii colective și asupra modului în care mișcarea de rezistență individuală este definită și portretizată. Având viziuni pro-românești bine conturate, memorialistul Alexei Marinat va rămâne mereu suspect în ochii autorităților opresive: „procesul de integrare în cultura întregii români va avea, după părerea mea, o asemănare cu scurgerea multor râuri în lacul Baikal: ape de diferite culori și consistență, care, la intrarea în bazinul lacului, acu’ la 100 metri de mal, apa are o singură culoare și compoziție... Adică, această comparație fiind racordată la subiect, vom avea o suflare unică a românimii”¹³. Autorul este ferm convins de necesitatea expunerii unei perspective critice asupra regimului torturii

---

¹¹ Eugen Simion, *Genurile ...*, p. 21-22.

¹² Alexei Marinat, *op. cit.*, p. 10.

¹³ *Ibidem*, p. 195.

comuniste dictatoriale care a bântuit societatea românească dintre Prut și Nistru la mijlocul secolului trecut.

Memorialistul este preocupat de identificarea unei soluții pentru problemele reintegrării și memoriei, caută să găsească formula narativă care reprezintă cel mai bine viziunea sa asupra trecutului. Alexei Marinat modelează un etos, un proces cognitiv, în care demonstrează o conștiință de sine a procesului de devenire a unui adevărat revoluționar în condiție primordială: „După părerea mea, nu face și nici n-ar trebui să ne ploconim în fața unor persoane care se află la cârmă și care, ajunse întâmplător la tron, își fac de cap. Sunt gata, pentru menținerea gloriei lor personale, să jertfească mii și milioane de oameni, să-i lipsească de libertate, sacrificându-i în beznă nenorocirilor. (...) Istoricii scot din morminte vechi nume de eroi și-i introduc în societatea noastră pentru a o înnobila și a o încuraja, pentru a îmbărbăta un popor și a-l porni împotriva altuia, pentru a-l îndreptăți, în cele din urmă, conform faptelor săvârșite cu pilda acelor războinici, eliberatori, cuceritori, țari, conducători, și toate acestea pentru a cuceri un alt popor, spre a-l domina ori a-l subjugă și a-l ține în robie”¹⁴. În calitate de memorialist, Marinat urmărește acest proces de înregimentare politică a țării, prin aceasta, oferă narațiunii o paradigmă bestială a degradării și in justiției: (1) autorul evidențiază lupta asupra propriei sale frământări interioare, (2) folosește propria experiență opresivă atât pentru a documenta istoria spațiului basarabean, cât și pentru a-și continua agenda individuală de luptă contra regimului, indică un angajament față de idei și acțiuni care ar ajuta la construirea unei societăți libere, (3) biografia detenției conferă o „voce” unui adevărat luptător pentru identitate și libertate, (4) jurnalul recluziunii expune condițiile opresive și tactica represivă a statului de dictatură, (5) autobiografia memorialistului este văzută drept o formă de intervenție și luptă împotriva înregimentării, (6) Alexei Marinat cultivă adevărul pentru publicul implicat prin oferirea unui mesaj anti hegemonic, a unei veritabile demascări regimului totalitar dominant, (7) concepe un jurnal amplu pentru a lăsa o mărturie și a salva spiritul prin scris: „scriu pentru că n-am putut să nu scriu. Scriam și la război, și la închisori – pe pereți, și în lagăr – pe scândurelele subțirele, tăiate pentru șindrila. Unii cântă, alții scriu – pentru a-și ușura sufletul”¹⁵. De-a lungul acestui jurnal, diaristul recrează imaginea sinelui prin sfidarea imaginilor de control pe care le-a confruntat zilnic: „cam după o jumătate de an am avut o discuție cu anchetatorul, discuție ce a jucat un rol hotărâtor în soarta mea de mai departe: cred că de aceea am și fost internat

---

¹⁴ Idem, *Eu și lumea...*, p. 18.

¹⁵ Idem, *Călătorii...*, p. 195.

într-un lagăr special de muncă silnică cu un regim din cele mai severe ce existau pe atunci”¹⁶.

Într-un secol în care exilul și opresiunea au ajuns să depășească orice graniță națională, Anne Applebaum ne informează de răsturnarea socială, culturală și politică care a separat patriile-mamă de trecutul și istoria lor prin ocuparea bolșevică. Subiectul central al jurnalului lui Alexei Marinat prezintă aceeași situație a deșănțării geografice și exilului politic, din care autorul are frica că nu se va întoarce. Ceea ce surprindem la Anne Applebaum este descrierea condițiilor necruțătoare din lagărele Gulagului, malnutriția și teroarea, corupția serviciilor de securitate, necesitatea consecventă pentru reprovizionarea lagărelor cu noi condamnați: „în ciuda planificării, atât pentru deținuți, cât și pentru exilați condițiile au fost, în primele zile înspăimântătoare, ca peste tot, de altfel. Majoritatea deținuților trebuiau să trăiască în corturi, fiindcă nu existau barăci. Nu existau nici destule haine de iarnă și cizme, și nici nu încăpea vorba de mâncare suficientă”¹⁷. În acest sens, lucrarea confesivă a memorialistului Marinat, semnificativă în descrierea condiției represive a individului, descrierea arestării, torturii, violenței psihologice, furnizează de asemenea un cadru convenabil pentru reconstruirea unui portret viu al cadrului opresiv comun, în spatele căruia se descoperă un univers moral bogat al disidenților: „(...) și poate că și jurnalele mele mă mențineau la un nivel, mă făceau să gândesc, să mă interesez de soarta altora, să cuget asupra lucrurilor și a evenimentelor ce se întâmplau în lume. Făceam cunoștință cu un compozitor – ca să știu ceva despre muzică, cu un istoric – ca să aflu care-i diferența dintre religii”¹⁸.

Biografia detenției lui Alexei Marinat marchează elipsele cruciale în însemnările istoriei basarabene și eforturile regimului comunist de a destabiliza modul dominant de cunoaștere națională, lansând o provocare, în mod deschis, prezumțiilor regimului hegemonic. Tindem să menționăm că temelia substanțială a acestui text autobiografic constă în modul în care mesajul acestuia obligă cititorii să se confrunte cu peisajul sociopolitic din afara textului. Jurnalul diaristului pledează pentru o înțelegere mai cuprinzătoare a modului în care lupta pentru identitate parcurge traseul tenebros de la situații relativ suportabile la mijloace agresive de prosternare comunistă. O parte a responsabilității unui luptător ca memorialistul Alexei Marinat este să-și folosească condeiul pentru a lupta împotriva opresiunii din afară. Această viziune este cu siguranță aplicabilă autobiografiei lui Marinat, deoarece textul său stabilește teme, arhetipuri și motive care au fost abordate anterior în narațiunile exilului.

---

¹⁶ *Ibidem*, p. 30.

¹⁷ Anne Applebaum, *Gulagul. O istorie*. Traducere din engleză de Simona-Gabriela Vârzan și Vlad Octavian Palcu, București, 2011, p. 113.

¹⁸ Alexei Marinat, *Călătorii...*, p. 120.

Pentru a ilustra modul în care conștiința revoluționară se infiltrează în raționamentele memorialistului, reprezentative sunt, în acest sens, însemnările în renumitul jurnal intim din 1946, care se concentrează asupra formării unui luptător devotat dreptății. Autorul preia rolul unui luptător și utilizează genul autobiografic pentru a oferi o voce contra-hegemonică celor care au conservat tăcerea în tradiția unui regim torționar, memoriile diaristului reprezentând o continuitate, o punte autobiografică dintre reprezentările neliniștii revoluționare individuale și atrocitățile guvernării regimului de tortură comunistă.

Summary

Following the establishment of the communist regime in Bessarabia after 1940, the memorialist Alexei Marinat refuses to accept the Soviet dictatorship, suffering from professional humiliation and political persecution. The recognition of the communist dictatorship is unacceptable to the ambitious diarist who is later sentenced to ten-years' imprisonment in the Gulag re-education camps. Named "Solzhenitsyn of Bessarabia", Alexei Marinat succeeds in completing the image of an inferno of the dictatorial torture that haunted the Romanian society between the Prut and the Dniester. The reclusion diary "Travelling Around the Man", published in 2004, for which he was granted the Writers' Union Award in Moldova, registers the itinerary of the former intellectual who did not accept the ideological authority. The confessional work of the memorialist, significant in describing the repressive condition of the individual, and illustrating the incarceration, the torture, and the psychological violence, provides a convenient framework for the reconstruction of a living portrait of the common oppressive structure, behind which, a rich moral universe of dissidents is discovered. The experience of the Gulag, in all its complexity, and the autobiographical study offered by the diarist are precious historic prerequisites aiming at revealing the crimes of the oppressive Soviet regime.

Keywords:

Detention biography, communist regime, memoirs, confession literature, drawer literature.